

en ik zou zeggen zoo radicaal mogelijk, of vrije artsenkeuze, of de spoorwegartsen uit het verband van onze Maatschappij, daar zij toch blijkbaar niets voor gevoelen. Zoo gaat het niet langer, ik en met mij zeer velen hebben ten minste meer dan genoeg van de houding van onze geachte spoorwegartsen collega's.

Haarlem, 17 Mei 1920.

P. WOLTERSON.

VITAMINEN EN AVITAMINOSSEN.

Collega HULSHOFF POL spreekt op bldz. 1629 van „twee verschillende avitaminosen” en bedoelt met de eene een stoornis in de stofwisseling, veroorzaakt door gebrek aan „vitaminen”; met de andere een, die tengevolge van voeding met „onvolwaardige eiwitten” ontstaat.

Is het wel goed deze zaken onder een en denzelfden naam saam te vatten? Hoewel onze kennis van de eiwitstoffen nog verre van volledig is, weet men althans, waarin de „onvolwaardigheid” schuilt, nl. in het ontbreken, in het molecule, van zekere atoomgroepen, bijvoorbeeld één of ander aminozuur, zooals lysine. Van het scheikundige karakter der vitaminen weet men in het geheel niets af, maar toch denkt niemand, geloof ik, er aan om vitaminen voor aminozuren te houden. Als vitaminen aminozuren waren, dan zouden wij wel meer er van weten. Dit zoo zijnde, kan men kwalijk een ziekte, welke aan gebrek aan „volwaardige eiwitstoffen” geweten wordt, onder „avitaminosen” rangschikken. Dat is dan ook in de literatuur niet gebruikelijk. In het zeer belangrijke *Report on the present state of Knowledge concerning Accessory Food Factors (Vitamines)* van het Engelsche Medical Research Committee, worden als vitaminen alleen genoemd: „Fat-soluble A or anti-rachitic factor”; Water-soluble B or anti-neuritic (anti-beri-beri) factor” en „Anti-scorbutic factor”, terwijl de woorden „Protein”, „Aminoacids” en „Lysin” niet eens in den index voorkomen.

Wat de werking aanbelangt, deze loopt, naar het zich laat aanzien, zeer uiteen. De uiterst geringe hoeveelheden, waarin vitaminen werkzaam blijken te zijn, doet een hormoonwerking of althans een of andere prikkeling van de stofwisseling vermoeden, terwijl eiwitstoffen en hun atoomgroepen bovenal plastieke stoffen zijn.

Collega HULSHOFF POL weet dit alles natuurlijk wel, maar niet iedereen is zoo doorkneet in de kennis van deze materie en daarom is het beter een nomenclatuur te vermijden, welke tot begripsverwarring aanleiding kan geven. Ook van een practisch standpunt is dat wenschelijk. In de voedselvoorziening kan men geen zaken, die ons hoofdzakelijk vitaminen leveren, zooals gist of citroensap, over één kam scheren met voedingsmiddelen, zooals vleesch of graan, waaruit wij de noodige grondstof voor onze organen putten.

Amsterdam, 15 Mei 1920.

E. C. VAN LEERSUM.

OVER HET KUNSTMATIG VROEG BREKEN DER VLIEZEN BIJ DE BARING.

De heer WIJSENBEK meent in het laatste *Tijdschrift*-nummer mijn beschuldigingen aangaande zijn onnauwkeurigheid en onvolledigheid weerlegd te hebben. Het zij zoo; ik kan die meening niet deelen. Er wordt in alle opzichten om de zaak heen gepraat en nergens heeft hij het mij, en naar ik vertrouw ook den lezers, aannemelijk gemaakt, dat hij met het niet vermelden van allerlei belangrijke bijzonderheden in zijn goed recht was. Ik wil volstaan met hier met een enkel voorbeeld aan te toonen, hoe WIJSENBEK ook met zijn bestrijding slechts half werk doet.

Zoo bijv. bij C. 1904—1905 — 168 wordt wel in twijfel getrokken of „de geringe graad van hydrocephalus”, — welke graad dan toch niet zoo gering is geweest of het werd tot driemaal toe in de baringsgeschiedenis vermeld —, van belang is geweest voor den dood van het kind, maar over het niet vermelden van de „omstrengeling eenmaal krachtig om den hals” wordt gezwegen.

Omgekeerd bestrijdt hij bij C. 1910—1911 — 63 wel, dat de omstrengeling den dood van het kind veroorzaakt kan hebben, maar of daar ook misschien de albuminurie van de moeder van invloed geweest kan zijn, laat hij buiten beschouwing.